

BGBOP: meer uniformiteit, minder lastendruk

“Invoering Algemene Maatregel van Bestuur in kort tijdsbestek”

Op 1 januari 2018 is het ‘Besluit Brandveilig Gebruik en Basishulpverlening Overige Plaatsen’(BGBOP) van kracht geworden. De invoering gebeurde in een kort tijdsbestek en bij gemeenten, evenementenorganisaties en de brandweer leefden nog de nodige vragen sinds de publicatie van de AMvB in het Staatsblad op 1 oktober. Om medewerkers evenementen van de Veiligheidsregio en/of Brandweer bij te praten, organiseerde Brandweer Nederland op 14 december een netwerkdag over het thema bij het Instituut Fysieke Veiligheid in Arnhem. Acht sprekers belichtten de gevolgen van de nieuwe AMvB voor hun branche.

Waarom BGBOP?

De sterke wens bij de evenementenbranche en lokale overheden voor meer uniformiteit en minder lastendruk rond brandveiligheid bij evenementen, is de aanleiding voor de AMvB, legt Erwin de Hamer, senior beleidsmedewerker bij het ministerie van JenV uit. Het Bouwbesluit regelt alleen de brandveiligheid in bouwwerken op landelijk niveau; de brandveiligheid bij evenementen in parken, recreatiecentra, evenemententerreinen en andere publieke plaatsen, is geregeld in een veelheid van lokale brandbeveiligingsverordeningen. Die lokale verordeningen verdwijnen en algemene regelgeving over brandveiligheid voor ‘overige plaatsen’ wordt eerst via deze AMvB en later in de tweede tranche van de nieuwe Omgevingswet opgenomen. Maar daar wilde de wetgever in het belang van brandveilige evenementen niet op wachten. Wat verandert er met de nieuwe AMvB? Voor veel evenementen is er geen vergunningplicht meer, maar slechts een administratieve melding, de regelgeving wordt meer risicogericht, lokale brandbeveiligingsverordeningen worden algemene regels en voor de gemeenten is er een standaard meldingsformulier voor evenementmeldingen. Overigens geldt dit besluit niet alleen voor evenementen, maar omvat het alles wat niet ergens anders al geregeld is zoals bijv. ligplaatsen en recreatieterreinen. Om de invoering te ondersteunen en te begeleiden, komt er een helpdesk.

Reikwijdte

Willem Westermann van de Vereniging van Evenementenmakers en Menno Hoezee van de Vereniging van Nederlandse tentverhuurbedrijven, beschrijven klip en klaar wat de reikwijdte van het besluit is. Het gaat niet over constructies of crowd management, maar puur over brandveiligheidsaspecten rond evenementen op locaties buiten gebouwen, zoals podia, tenten en kramen op evenementen- en recreatieterreinen en andere publieke ruimten. Maar wat is nu precies een evenement? Een vraag uit de zaal of een logeerfeest met tien kinderen in een tent op een privéterrein ook onder het besluit valt, beantwoordt Westermann met een stellig ‘non!’ Het gaat om evenementen met bedrijfsmatig oogmerk en niet over privéfeestjes, al mag bijvoorbeeld de brandweer, als zij daar lucht van krijgt, er als adviseur best iets van vinden. Een belangrijke hartenkreet uit de zaal: Niet alle evenementen zijn meldingsplichtig, maar dat betekent niet dat ze niet aan de eisen in het BGBOP moeten voldoen! De verantwoordelijkheid om de brandveiligheid te waarborgen blijft overeind.

Rol brandweer

Irma Grootsholten en Wendy Achten beschrijven de toezicht- en handhavingspraktijk in de Veiligheidsregio Brabant-Noord. Volgens Grootsholten wordt de AMvB rechtstreeks geldend voor alle evenementen, maar ziet de brandweer het als optie om, indien nodig, aanvullende eisen te

stellen. Willem Westermann van de VVEM waarschuwt dat dit niet de bedoeling is: de overheid mag niet meer eisen dan in het besluit staat, maar opnieuw: in hun adviesrol mogen brandweer en GHOR wel hun zienswijze geven. Brandweer Brabant-Noord controleert niet bij alle evenementen, maar focust via een periodiek evenementensprekbeurt met politie en gemeente op grotere gebeurtenissen en nieuwe evenementen. Een constatering van de inleiders: Met name veel kleinere organisatoren hebben nog geen idee wat er op hen af komt en aan welke eisen zij vanaf 1 januari moeten voldoen. Een opmerking uit de zaal maakt duidelijk dat ook de gemeenten nog niet alle benodigde informatie van het rijk hebben ontvangen om het nieuwe beleid te implementeren. Er moet dus dringend communicatie worden bedreven om de branche bij te praten over het nieuwe besluit. De VNG gaat haar leden per brief informeren. Gemeenten en brandweer kunnen ook zelf contact leggen met evenementenorganisaties.

Kennisverbreding

Het Kennisteam Evenementen van Brandweer Nederland, onder leiding van Frank Mulders, werkt aan verbetering van de kennispositie van de brandweer op het gebied van evenementenveiligheid. Het kennisteam moet de landelijke vraagbaak worden voor iedereen die zich in het brandweerdomein met evenementenveiligheid bezighoudt en gaat ook kennisdocumenten ontwikkelen. Mulders en link naar andere ontwikkelingen op het grensvlak van veiligheid en evenementen. Zo is een nieuw Handboek Evenementenveiligheid in concept gereed, bedoeld om de evenementenveiligheid in brede zin een kwaliteitsimpuls te geven. Naar aanleiding van de evaluatie in 2016 wordt momenteel de Handreiking Evenementenveiligheid geactualiseerd. Doelstelling is het geven van een gemeenschappelijk kader voor hulpdiensten en gemeenten om de veiligheidsketen bij evenementen te versterken. De geactualiseerde handreiking wordt naar verwachting begin 2018 vastgesteld.

Aandachtspunt is blijkens de discussie dat organisatoren van kleinere evenementen de risico's vooraf vaak onvoldoende inschatten, maar dat ook bij brandweer en gemeente niet altijd de vereiste specifieke kennis in huis is om bijzondere risico's goed af te wegen. Rijk Hofman van de Brandweeracademie belicht het bijscholingsprogramma voor adviseurs evenementenveiligheid brandweer. Een vierdaagse cursus in samenwerking met het Event Safety Institute, die adviseurs in staat stelt om evenementen proactief op risico's te scannen en het bevoegd gezag gericht te adviseren. Een oproep is dan ook om voor dergelijke specifieke risicosituaties veel meer gebruik te maken van kennis die in de evenementenbranche zelf aanwezig is. Wie de bijscholingscursus wil volgen: de eerste serie cursusdata zijn vastgesteld voor 26 januari en 2, 9 en 16 februari 2018.

Basishulpverlening

Net als bedrijven hebben ook organisatoren van evenementen in het publieke domein de verantwoordelijkheid om een aantal basale hulpverleningstaken te organiseren. Nico van Etten van het NIBHV licht de minimale eisen toe: eerstehulpverlening, bestrijden van beginnende branden, het waarschuwen van aanwezige personen bij gevaar en indien nodig ontruimen van het terrein en het alarmeren, opvangen en begeleiden van de overheidshulpdiensten. Vanuit de zaal komt de vraag of de gemeente bepaalde eisen mag stellen aan de BHV'ers op een evenement. Kan bijvoorbeeld de eis worden gesteld voor een rijksopgeleide brandwacht? Of voldoet ook de vrijwilliger die wel eens een brandblusser heeft vastgehouden? Volgens Van Etten is het een kwestie van risico-inschatting. Het NIBHV heeft competentie- en opleidingsprofielen voor BHV'ers opgesteld, waarin precies staat wat zij moeten kunnen.

Gevolgen voor overheidspartners

Het slot van de netwerkdag is voor Charles Meijer, waarnemend voorzitter van de vakgroep 'Toezicht en Gebruik' van Brandweer Nederland en initiatiefnemer voor de netwerkdag. Hij noemt als speerpunt het verbeteren van het communicatieproces rond de implementatie. Meijer plaatst de nieuwe AMvB in de context van andere beleidsontwikkelingen, zoals het Besluit Bouwwerken Leefomgeving en de Wet kwaliteitsborging bouwen. Regelgeving waarbij risicogerichtheid, integraliteit en eigen verantwoordelijkheid van private partijen centraal staat, net als bij het BGBOP. Meer eigen

verantwoordelijkheid wordt verwacht van evenementenorganisatoren en van de gemeente wordt een andere deskundigheid en houding verwacht. Meer in de lijn van de Omgevingswet. Gemeenten kunnen besluiten om de uitvoering van de AMvB in eigen hand te houden. De brandweer schuift dan alleen op verzoek van de gemeenten aan bij de beoordeling van de gebruiksmelding en/of de aanvraag van een evenementenvergunning en bij de controle op evenementen als het risico daarom vraagt. Anderzijds kan de gemeente de uitvoering van de AMvB mandateren aan de veiligheidsregio, net zoals nu in veel gemeenten het geval is met de Brandbeveiligingsverordening. Op de vraag van een gemeentevertegenwoordiger in de zaal hoe gemeenten goed de risico's kunnen afwegen als zij de expertise voor brandveiligheid niet zelf in huis hebben, heeft Meijer het volgende advies: "De wereld verandert niet op 1 januari 2018. Maak gebruik van de expertise van de brandweer, die ruimte biedt het BGBOP. De brandweer moet in gesprek met de gemeenten om zijn rol als deskundig adviespartner of uitvoeringspartner te benadrukken. Ons als veiligheidsregio's maakt het in principe niet uit hoe de expertise voor brandveiligheid wordt ingebracht, áls het maar gebeurt waar het nodig is."

Tot slot geeft Meijer aan dat het proces met name in de laatste maanden zodanig is verlopen dat Brandweer Nederland onvoldoende gelegenheid heeft gehad om te kunnen meepraten over de laatste wijzigingen in de AMvB. Er komen veel berichten bij het kennisteam binnen over fouten en andere onvolkomenheden. Hij roept de aanwezigen op om deze door te spelen aan het kennisteam zodat deze kunnen worden gebundeld en worden besproken met het ministerie.

Dagvoorzitter Hildemarie Schippers vat tot slot de bijeenkomst samen, bedankt de insprekers voor hun inbreng aan deze wat haar betreft succesvolle netwerkdag en stelt dat er nog veel werk aan de winkel is voordat de gemeenten en hun ketenpartners de AMvB volledig hebben geïmplementeerd. Daarbij benadrukt ze dat gemeenten en veiligheidsregio's snel met elkaar aan tafel moeten om afspraken te maken over de rol van de Veiligheidsregio bij advies- en toezichtstaken.

Tot slot vraagt Frank Mulders een applaus voor de organisatie en de dagvoorzitter voor het goed laten verlopen van de netwerkdag. Hij bedankt met name de dagvoorzitter voor de enthousiaste en leuke wijze waarop zij de netwerkdag heeft geleid.

De netwerkdag is mede mogelijk gemaakt door het ministerie van J en V.